

**Eksporto plėtros
gairių 2014-2020 m.
atnaujinimas**

versli
Lietuva





Esama LT eksporto situacija – žemas pridėtinės vertės lygis



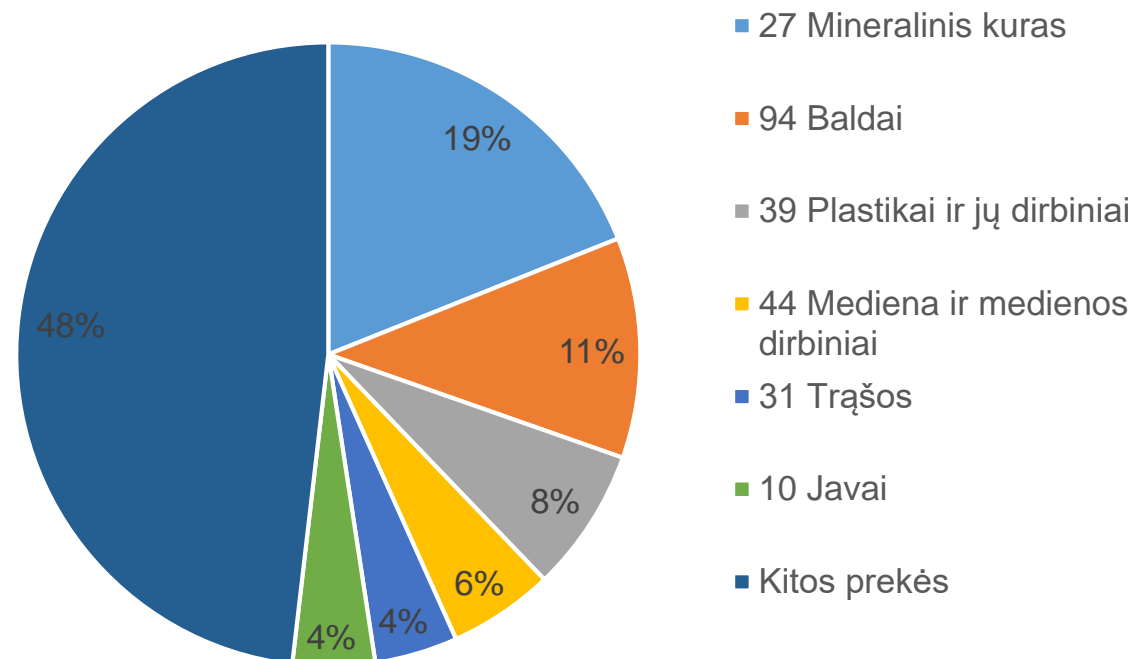
LIETUVIŠKOS KILMĖS PREKIŲ EKSPORTAS

2011 m. didžiausių 6-ių prekių kategorijų eksporto dalis – 63 %

2016 m. sumažėjo iki 52 %

Gera tendencija, bet žemos pridėtinės vertės eksportas yra jautrus kainų svyravimams

Lietuviškos kilmės prekių eksporto struktūra 2016 m.



HI-TECH PREKIŲ EKSPORTAS:

ES vidurkis – 17 % (2015 m.)

Estija – 15,4 % (2011 m. – 7,8 %)

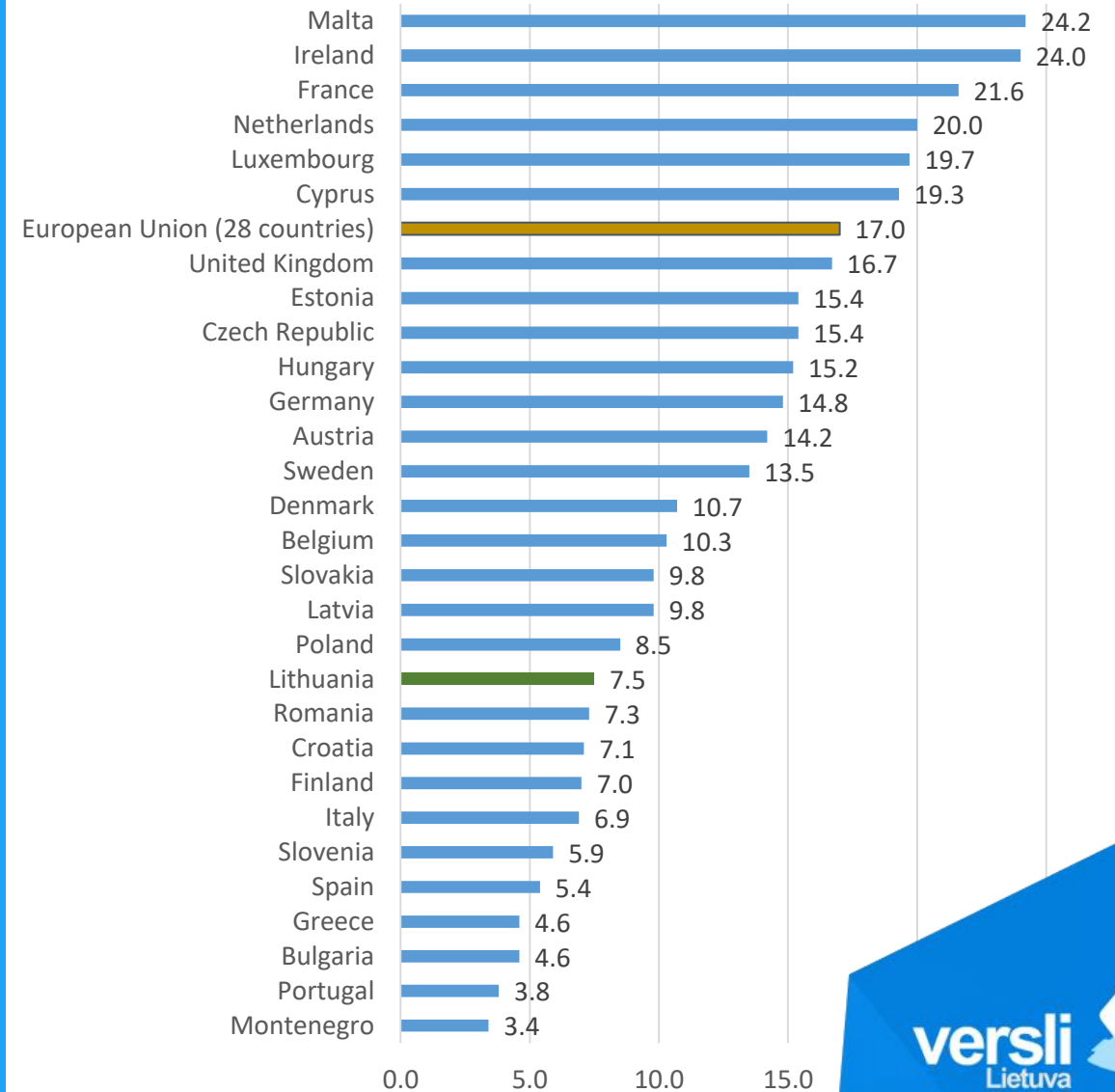
Latvija – 9,8 % (2011 m. – 4,6 %)

Lietuva – 7,5 (2011 m. – 7,3 %)

2016 m. Lietuvos Hi-Tech prekių dalis
bendrame eksporte siekė 7,8 %

Lietuviškos kilmės prekių eksporte
– **5,3 %**

Hi-tech prekių eksporto dalis bendrame prekių eksporte 2015 m. | %



DŽR PASLAUGŲ EKSPORTAS:

ES vidurkis – 63 %* (2015 m.)

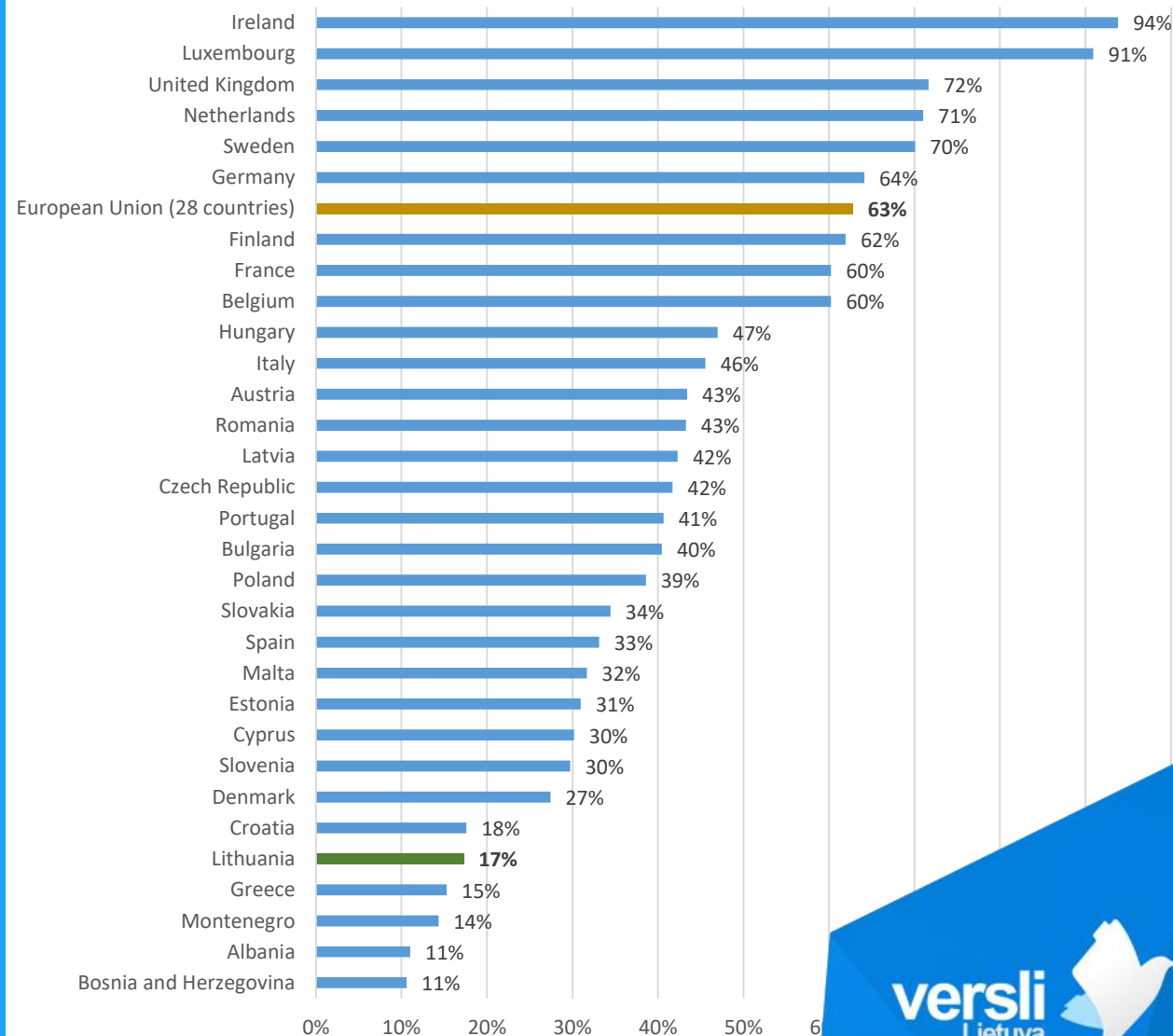
Latvija – 42 % (2011 m. – 39 %)

Estija – 31 % (2011 m. – 30 %)

Lietuva – 17 % (2011 m. – 14 %)

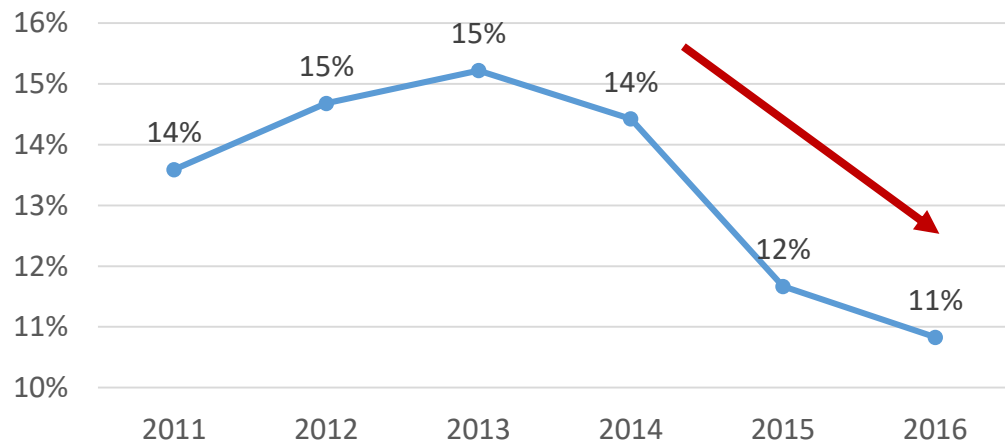
2016 m. Lietuvos daug žinių
reikalaujančių (DŽR) paslaugų dalis
bendrame paslaugų eksporte siekė
19 %

DŽR paslaugų eksporto dalis bendrame paslaugų eksporte 2015 m. | %

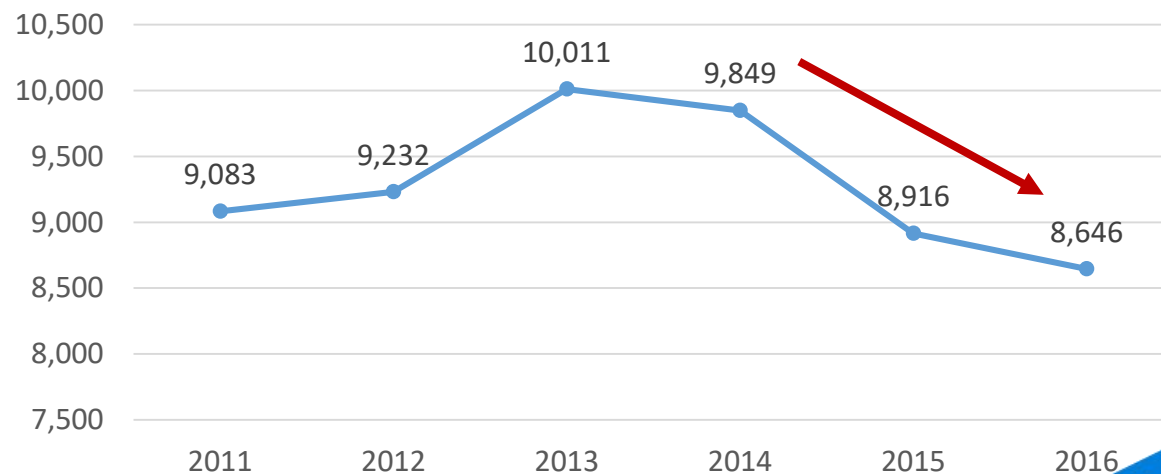


Įmonių eksporto vertė auga, bet.... –

Prekes eksportuojančių įmonių dalis tarp visų
veikiančių įmonių | %



Eksportuojančių įmonių skaičius | vnt.

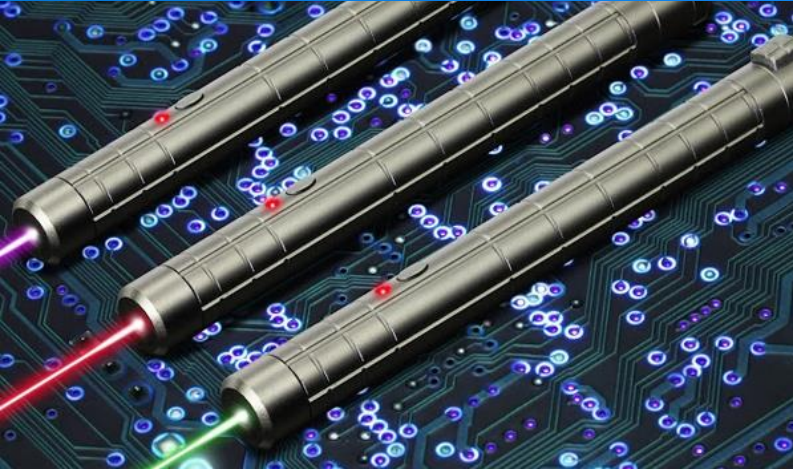




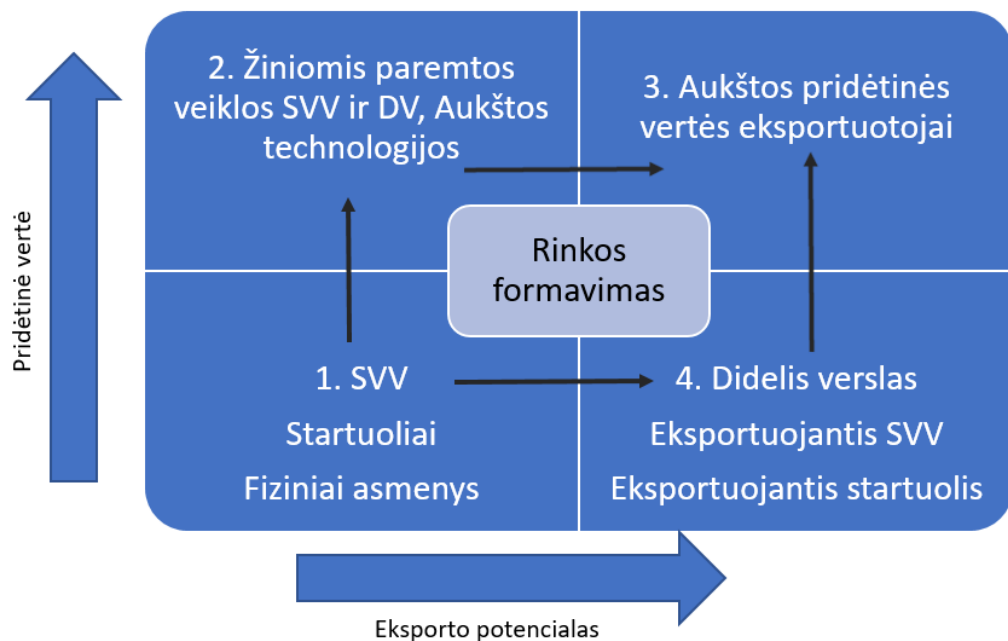
```
<div class="hover-bg">  
  <a href="#">  
    <div class="hover-text">  
      <h4>Logo Design</h4>  
      <small>Branding</small>  
    </div>  
    <div class="clearfix"></div>  
    <i class="fa fa-plus"></i>  
  </div>  
</div>  
</div>  
<div class="col-sm-6 col-md-3 col-lg-3 branding">  
  <div class="portfolio-item">  
    <div class="hover-bg">  
      <a href="#">  
        <div class="hover-text">  
          <h4>Logo Design</h4>  
          <small>Branding</small>  
        </div>  
        <div class="clearfix"></div>  
        <i class="fa fa-plus"></i>  
      </a>  
    </div>  
  </div>  
</div>
```



Perspektyvi kryptis – aukštesnės pridėtinės vertės eksporto skatinimas



Eksporto skatinimo veiklos kryptys



1-2. **Intensyvi plėtra.** *A.pridėtinės vertės* SVV, Startuolių identifikavimas, skatinimas, auginimas (VL sfera).

2-3. **Ekstensyvi plėtra.** *A.pridėtinės vertės* SVV, Startuolių, didelio verslo eksporto potencialo didinimas (VL sfera)

1-4. **Ekstensyvi plėtra.** Vid. Ir žemos pridėtinės vertės SVV, Startuolių, DV eksporto potencialo didinimas (VL sfera)

4-3. **Intensyvi plėtra.** Eksportuojančio verslo (DV, SVV, Startuoliai) pridėtinės vertės didinimas per inovacijas, MTEP (MITA sfera)



Poveikio matavimas

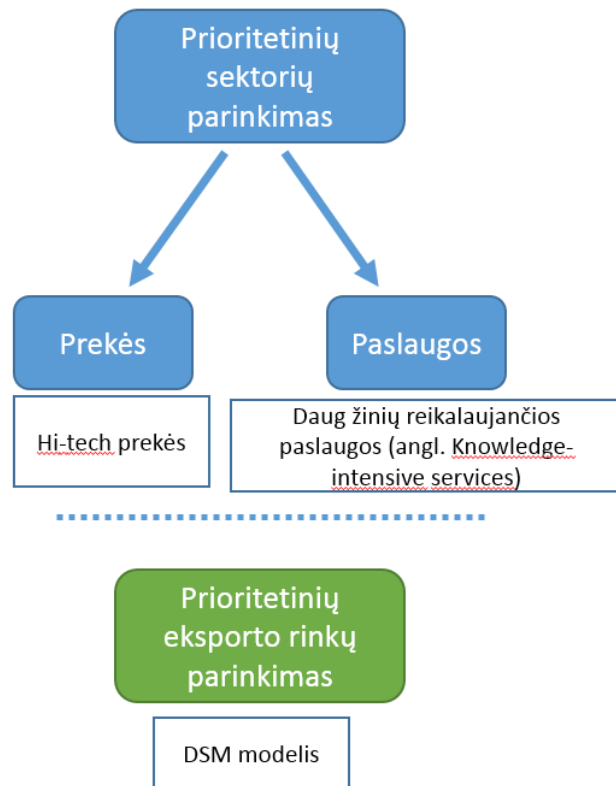
Rodiklis	Esama vertė (2016)	Planuojama vertė (2020)
1. Lietuviškos kilmės Hi-Tech prekių eksporto dalis bendrame lietuviškos kilmės pr. eksporte	5.4%	?
2. DŽR paslaugų dalis bendrame paslaugų eksporte	19.0%	?
3. Eksportuojančių kompanijų dalis nuo bendro veikiančių kompanijų skaičiaus	10.6%*	?
4. Tradicinės pramonės sektorių** eksporto augimas, lyginant su EU-28 atitinkamų sektorių** eksporto augimu.	Priklauso nuo sektorių skaičiaus	?

*Prieinami tik prekes eksportuojančių kompanijų duomenys

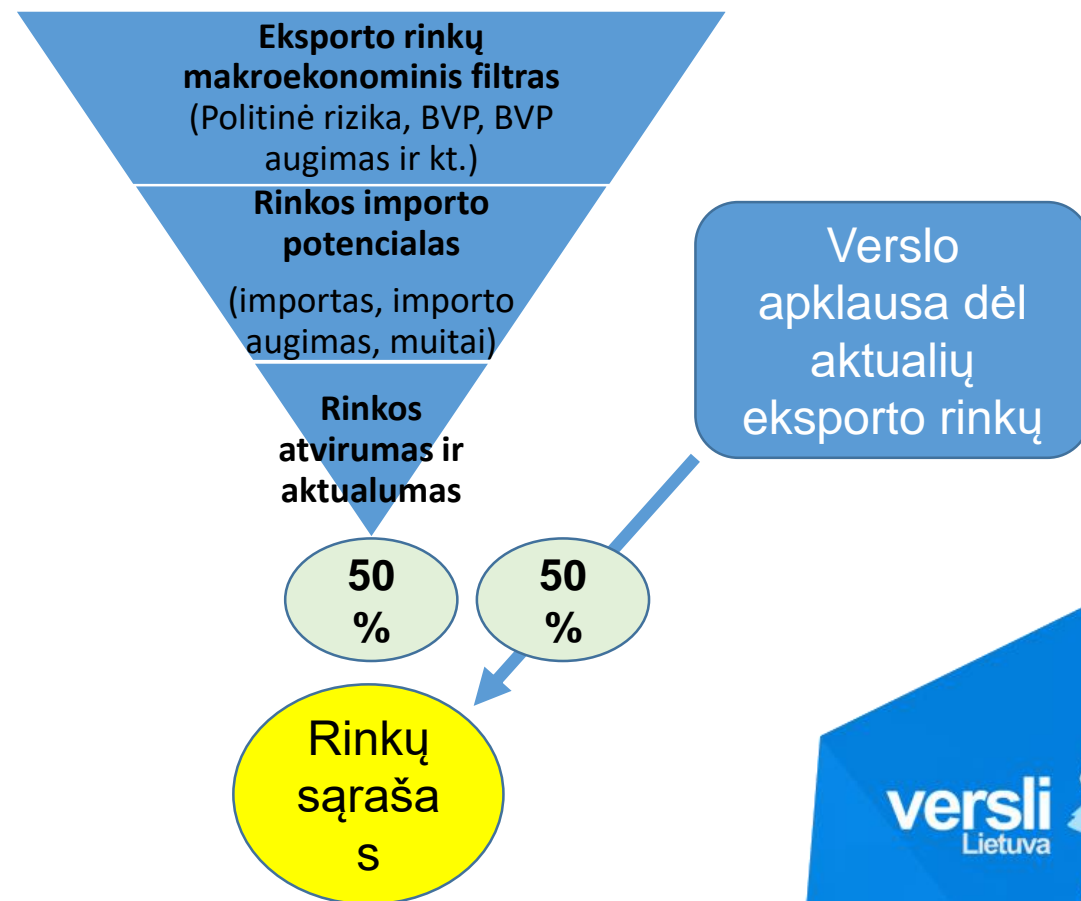
** Priklauso nuo sektorių skaičiaus

Siūlomo sprendimo metodologija

Hi-Tech prekių ir DŽR paslaugų sąvokos apibrėžtos ir yra naudojamos Europos Komisijos



Decision Support Model (DSM) –metodologija, skirta eksportą skatinančioms įstaigoms (angl. TPO) efektyvesniam išteklių paskirstymui, pasirenkant prioritетines eksporto rinkas.



EVGM (DSM) modelio etapai

Filtras 1.1: Potencialių prekybos partnerių politinės-komercinės rizikos vertinimas: vertintos 245 šalys ir teritorijos, 19 eliminuota



Filtras 1.2: Makroekonominio dydžio ir augimo potencialo vertinimas: vertintos 226 šalys ir teritorijos, 87 eliminuotos



Filtras 2: Eksporto galimybės pagal importo augimo potencialą ir importo rinkos dydį: įvertintos 139 šalys ir teritorijos, 33 šalys eliminuotos dėl duomenų stokos; pilna analizė 586074 produktų-šalių kombinacijoms (106 šalims x 5529 produktų grupėms)



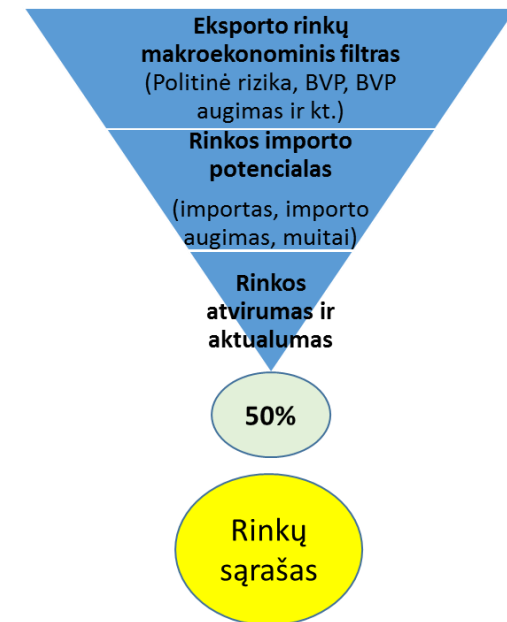
Filtras 3.1: Prekių prekybos ribojimai pagal rinkos koncentraciją: 95835 produktų-šalių kombinacijos analizuojamos tolesniuose filtruose



Filtras 3.2: Prekių prekybos ribojimai pagal importo muitus: 65828 produktų-šalių kombinacijos analizuojamos tolesniuose filtruose



Filtras 3.3: Potencialios eksporto galimybės pagal pasiūlos pusę ir po pirminių formų produktų-žaliavų eliminavimo: 44152 produktų-šalių kombinacijos lieka po šio filtro; šalys reitinguojamos pagal didžiausią eksporto galimybių skaičių



Potencialios rinkos - kiekvienam sektoriui

POTENCIALIŲ RINKŲ NUSTATYMAS (EVGM MODELIS):

- Potencialios rinkos nustatomos kiekvienai sektoriui

Kelių transportas	Maisto pramonė	Metalo apdirbimas	Hi-tech prekės	Daug žinių reikalaujantio paslaugos
Vokietija (17), Latvija (16), Lenkija (15), Nyderlandai (14), Prancūzija (9), Baltarusija (8), Belgija (8), Estija (7)	Vokietija (196), Prancūzija (184), JK (173), Nyderlandai (146), Korėja (122), Italija (113), JAV (112), Ispanija (112), Belgija (112)	Vokietija (115), JK (98), Prancūzija (94), JAV (89), Korėja (68), Nyderlandai (61), Italija (55), Ispanija (51)	Vokietija (79), JAV (66), Korėja (60), JK (54), Prancūzija (54), Japonija (44), Nyderlandai (41), Kanada (34), Honkongas (32), Singapūras (31)	Prancūzija (11), Vokietija (8), Airija, Danija (6), Švedija (8), Belgija (5), Italija (9), Kanada (7)

- Tradiciniai sektoriai surūšiuojami pagal darbo vietų, susijusių su eksportu, skaičių;

Kelių transportas	Tekstilė ir apranga	Baldų sektorius	Maisto pramonė gėrimai ir tabakas	Medienos sektorius	Metalo apdirbimas	Gumos ir plastikų sektorius
11.5%	8.4%	5.7%	5.6%	4.9%	2.4%	1.7%

- Sudaromas agreguotas prioritetinių rinkų sąrašas**
- Hi-tech ir DŽR paslaugų sektoriui;
 - Tradicinių pramonės šakų eksportui



Rinkos

Hi-tech prekių ir DŽR paslaugų sektoriai	Tradiciniai sektoriai		Tikslinės rinkos
1. Vokietija	1. Vokietija	12. Ispanija	1. Vokietija
2. JAV	2. Prancūzija	13. Kanda	2. Prancūzija
3. Pietų Korėja	3. JK	14. Danija	3. JK
4. JK	4. Pietų Korėja	15. Norvegija	4. Pietų Korėja
5. Prancūzija	5. Nyderlandai	16. JAE	5. Nyderlandai
6. Japonija	6. JAV	17. Šveicarija	6. JAV
7. Nyderlandai	7. Lenkija		7. Švedija
8. Kanada	8. Švedija		8. Kinija ir Honkongas
9. Danija	9. Kinija ir Honkongas		9. Kanada
10. Švedija	10. Latvija		10. Danija
11. Kinija ir Honkongas	11. Italija		
12. Singapūras			
13. Izraelis			

Tikslinių rinkų nustatymas:

Nustatytas prioritetinių rinkų sąrašas Hi-tech sektoriui;
Nustatytas prioritetinių rinkų sąrašas tradiciniams sektoriams;
Rinkos, patenkančios į abu sąrašus, išrinktos į **Tikslinių rinkų** sąrašą

Siūlomos priemonės (I)

- 1. Skaitmeninėje erdvėje pateikiama informacija apie eksportą – „Vienas langelis“**
- 2. Motyvacijos eksportuoti didinimas ir reikalingų gebėjimų tobulinimas**
 - Seminarų pradedantiesiems eksportuotojams praktiniais klausimais rengimas (*Eksporto akademija + Eksporto klubas*);
 - MVĮ pasirengimo eksportui ir veiklai eksporto rinkose patikrinimas (*Eksporto diagnostika*);
 - Eksporto vadybininkų rengimas ir ugdymas, siūlant valstybės apmokamas stažuotes ar praktikas Lietuvos įmonėse (*Sparnai*);
 - MVĮ informavimas apie atskiras rinkas (*Eksporto rinkų analitika*);
 - Edukacinė programa, skirta padėti įmonėms kurti savo prekės ženklus (*Brandlab*);
 - Pasirengimas ir mokymasis, kaip dalyvauti užsienio viešuosiuose konkursuose (*Tenderscout*);
- 3. Konsultacijos eksporto klausimais regionuose**
 - Kiekvienoje savivaldybėje numatyti verslo konsultantą, kuris konsultuotų Lietuvos MVĮ verslo ir eksporto klausimais.
- 4. Klasterių kūrimas**
 - Naujų klasterių kūrimas, kurių tikslas įsitvirtinti užsienio rinkose, daugiausia dėmesio skiriant aukštųjų technologijų prekėms ir daug žinių reikalaujančioms paslaugoms.
 - Esamų klasterių, siekiančių įsitvirtinti užsienio rinkose, stiprinimas.

Siūlomos priemonės (II)

5. Eksporto draudimas ir finansinės inžinerijos priemonės(?)

6. Tarptautinės prekybos procedūrų supaprastinimas

- Lietuvos muitinė teiks eksportuotojų poreikius labiau atitinkančią informaciją. Tikslas – gerinti sąlygas įmonėms priimti įžvalgius, ilgalaikius sprendimus, susijusius su muitinės klausimais.
- Bus dedamos pastangos, siekiant ugdyti gebėjimus ir teikti techninę pagalbą ES nepriklausančiose šalyse, kuriose muitinės procesų valdymas nėra toks veiksmingas.

7. Eksporto ir importo problemų bei prekybos kliūčių identifikavimas ir pasiūlymų paketo atsakingoms institucijoms parengimas

- Sudaryti tikslines grupes, kurios išanalizuotų, su kokiomis kliūtimis susiduria Lietuvos įmonės vykdydamos eksporto (ir importo) veiklą. Šios tikslinės grupės bus sudaromos reguliariai (pvz., kartą per metus).
- Sudaryti eksporto ir importo problematikos bei prekybos kliūčių aktualų sąrašą. Vykdyti konsultacijas su atsakingoms institucijomis bei teikti pasiūlymus dėl teisės aktų pakeitimų.

8. Startuoliai, orientuoti į pasaulinę rinką

- Eksportą skatinančios paslaugos pritaikomos taip, kad atitiktų specialius inovatyvių įmonių, kurios yra tarptautiškos jau ankstyvojo įmonės susikūrimo etape, poreikius.
- Atlikti analizę dėl skirtingų valstybės įstaigų veiklos dubliavimosi, susijusio su parama startuoliams. Tuo siekiama optimizuoti valstybės įstaigų veiklą, paskirstant atsakomybės sritis.

Siūlomos priemonės (III)

9. Lietuvos įvaizdžio stiprinimas

- Turi būti sukurta ir įgyvendinta Lietuvos valstybės įvaizdžio strategija.
- Atstovams užsienyje turi būti skirta užduotis didinti Lietuvos žinomumą.
- Sukurti Lietuvos nacionalinio stendo koncepciją, kuri vienytų Lietuvos įmones, dalyvaujančias tarptautinėse mugėse ir parodose. Šis nacionalinis stendas turėtų atspindėti šalies įvaizdžio strategiją.
- Dalyvavimas užsienio parodose ir verslo misijose.

10. Atvykstamojo turizmo skatinimas

11. Didinti Lietuvos patrauklumą talentams

- Nagrinėjama galimybė numatyti stipendijų programą, skirtą aukštos kvalifikacijos ne Europos šalių studentams, besimokantiems tokiose srityse, kaip technologijos, dizainas, mokslas, medicina, inovacijos, verslumas.
- Kuriamos mainų programos kompetentingoms sprendimų priėmėjų tikslinėms grupėms inovacijų, verslumo, aplinkos technologijų ir pan. srityse.
- Lietuvos, kaip šalies, pasirenkamos studijoms, patrauklumo didinimas. Tuo siekiama pritraukti didesnę užsienio studentų skaičių, kurie baigę studijas atstovautų Lietuvos interesus.
- Lietuvos Vyriausybė yra patvirtinusi atskirą procedūrą (*Startup Visa*), pagal kurią supaprastinta tvarka išduodamos vizos besikuriančių perspektyvių pradedančiųjų įmonių (startuolių) steigėjams bei darbuotojams iš trečiųjų šalių.
- Svarstoma galimybė kurti atskirą supaprastintą vizų išdavimo procedūrą (*Startup Employee Visa*) jau veikiančioms perspektyvioms įmonėms (startuoliams), kurios ketina įdarbinti naujus darbuotojus iš trečiųjų šalių.

Siūlomos priemonės (IV)

12. Ekonominė diplomatija ir profesionalios konsultavimo paslaugos

- Specializuotų atstovų užsienyje buvimas, kurių užduotis būtų ieškoti potencialių klientų ir eksporto galimybių Lietuvos verslui.
- Pasirinktų prioritetinių verslo šakų (atvykstančiosios ir išvykstančiosios) prekybos misijų organizavimas pasirinktose rinkose.
- Užsienyje gyvenančių lietuvių aktyvus dalyvavimas padedant Lietuvos įmonėms užmegzti ryšius ar rasti verslo partnerių užsienyje („Globalios Lietuvos lyderiai“).
- Profesionalių konsultacinių bendrovių, esančių užsienio rinkose, paslaugų teikimas Lietuvos įmonėms, ieškančioms eksporto partnerių.

LR ŪM siūloma specializuoto ekonominio atstovavimo koncepcija

ŪM pagrindinis siekis – efektyvi, specializuota ir lanksti ekonominio atstovavimo užsienyje sistema, todėl remdamasi gerąja didžiųjų Europos valstybių praktika Ūkio ministerija **siūlo įtraukti specializuotus įstaigų atstovus**, vykdančius investicijų pritraukimo ir eksporto skatinimo veiklas ir įdiegti „Trade and Investment“ pobūdžio modelį.

- **Modelio esmė:** Tikslinėse investicijų ir eksporto rinkose paskyrus specializuotus atstovus, šiose rinkose paskirti ekonomistai diplomatai būtų atsakingi už makroekonominę sritį ir vykdytų funkcijas, susijusias su palankių tarptautinių prekybos sąlygų kūrimu, užtikrinimu ir kt.
- Rinkose, į kurias specializuoti atstovai nebūtų paskirti, ekonomistai diplomatai padėtų Lietuvos verslui įsitvirtinti ir vykdyti plėtrą bei padengtų investicijų pritraukimo, eksporto ir turizmo skatinimo veiklas.

9

Eil. Nr.	Valstybės	KA	IL atstovai	VL atstovai	VTD atstovai
1.	Švedija		+	+	+
2.	Norvegija			+	+
3.	Vokietija		+	+	+
4.	Jungtinė Karalystė		+	+	+
5.	Prancūzija			+	+
6.	Jungtinės Amerikos Valstijos		+	+	
7.	Kinija	+			
8.	Izraelis	+			
9.	Ukraina	+			
10.	Rusija, Maskva	+			
11.	Baltarusija	+			
12.	Italija				+

versli
Lietuva

